

Handläggare
Karin Söderling
Telefon: 08 50830121

Till
KN 2017-09-20

Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 (KS 434-21/2017), svar på remiss

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kyrkogårdsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Paragrafen begärs omedelbart justerad

Mats Larsson
förvaltningschef

Sammanfattning

Kyrkogårdsnämnden har av kommunstyrelsen fått en remiss med förslag till *Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022*. Programmet syftar till att utveckla kvaliteten i stadens verksamheter så att makt, möjligheter och resurser fördelas lika oberoende av kön.

Sju fokusområden identifieras som prioriterade för stadens arbete mot ökad jämställdhet. Nämnderna ska i sin ordinarie planering konkretisera aktiviteter som behöver genomföras inom de utpekade fokusområdena.

Nämndernas ansvarar för att implementera programmet genom ett arbete med *jämställdhetsintegrering*.

Förvaltningen har inga synpunkter på de föreslagna fokusområdena för stadens jämställdhetsarbete. De kan utgöra en god vägledning i jämställdhetsarbetet. Dock bör tydliggöras hur programmet ansluter till det arbete som görs i de jämställdhets- och mångfaldsplaner som varje nämnd redan arbetar med.

Förvaltningen arbetar särskilt med att begravningsplatserna skall vara trygga miljöer för alla besökare. Något fler kvinnor än män upplever idag kyrkogårdarna som otrygga miljöer att vistas i.

Bakgrund

Kyrkogårdsnämnden har av kommunstyrelsen fått en remiss med förslag till *Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022*. Remisstiden går ut den 25 september 2017.

Ärendet

Programmet ska fungera som en vägledning för nämndernas arbete för att nå visionen ”Ett Stockholm för alla” och är framtaget utifrån CEMR¹-deklarationen, ett dokument som Stockholm stad anslutit sig till och som är vägledande för hur ett systematiskt arbete mot ökad jämställdhet ska läggas upp.

Programmet syftar till att utveckla kvaliteten i stadens verksamheter så att makt, möjligheter och resurser fördelas lika oberoende av kön.

Sju fokusområden identifieras som är prioriterade för stadens arbete mot ökad jämställdhet. Nämnderna ska i sin ordinarie planering konkretisera aktiviteter som behöver genomföras inom de utpekade fokusområdena:

1. Jämn fördelning av makt och inflytande.

Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.

1.1. Kvinnor och män, flickor och pojkar har lika stort inflytande i stadens verksamheter.

1.2. Kvinnor och män, flickor och pojkar är jämnt representerade och har lika stort inflytande i stadens rådgivande forum och dialoger med medborgare.

2. Ekonomisk jämställdhet.

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

2.1. Kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden får möjlighet till arbete genom riktade insatser.

2.2. Staden ska verka för jämställda villkor för företagande och entreprenörskap.

3. Jämställd utbildning.

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

3.1. Flickor och pojkar, kvinnor och män gör studie- och yrkesval som bryter stereotypa könsmonster.

3.2. Pojkar och flickor, män och kvinnor når kunskapsmålen i skolan.

3.3. Läromedel och undervisningsmetoder i förskolan och skolan motverkar könsstereotypa attityder och beteenden.

4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.

Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor. Stadens möjligheter att påverka målet handlar i hög grad om arbetsgivarperspektivet, som hanteras främst i stadens personalpolicy.

4.1. Kvinnor och män som vårdar eller stödjer närstående har en god hälsa.

5. Jämställd hälsa.

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.

5.1. Kvinnor och män, flickor och pojkar får vård och omsorg av hög kvalitet på lika villkor.

5.2. Stadens verksamheter, framför allt inom skola och socialtjänst, främjar flickors respektive pojkars psykiska hälsa.

6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra².

Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

6.1. Stadens verksamheter är fria från negativa maskulinitetsnormer, som bidrar till att våld uppstår.

6.2. Stadens verksamheter är fria från våld och sexuella trakasserier.

- 6.3. Medarbetare i verksamheter i verksamheter vars målgrupp bland annat är våldsutsatta vuxna har kompetens om våldsutsatthet, särskilda sårbarhetsfaktorer och våldets konsekvenser.
- 6.4. Medarbetare i verksamheter vars målgrupp bland annat är våldsutsatta vuxna har kompetens om hedersrelaterat våld och förtryck och dess konsekvenser.
- 6.5. Stadsmiljön är trygg. Kvinnor och flickor upplever staden som trygg och kan röra sig säkert i staden.
- 6.6. Kvinnor och män, flickor och pojkar som vill lämna prostitutionen får stöd av hög kvalitet.
- 6.7. Stadens verksamheter arbetar förebyggande mot människohandel.
- 6.8. Offer för människohandel som framförallt utgörs av flickor och kvinnor, får tillbörligt skydd och rehabilitering.
- 7. Stadens välfärd och service ska vara likvärdig för kvinnor och män, flickor och pojkar.**
  - 7.1. Stadens verksamheter är fria från fördomar, beteenden, språkbruk och bilder som har sin grund i stereotypa föreställningar om kön eller att det ena könet är överlägset det andra.
  - 7.2. Stadens verksamheter har hög kompetens i frågor som rör jämställdhet, genus och normkritik.
  - 7.3. Stadens verksamheter är utformade så att de möter flickors och pojkars, kvinnors och mäns behov på likvärdiga villkor.
  - 7.4. Staden är fri från diskriminerande könsstereotyper och strukturella hinder som kan begränsa flickor och pojkar i sina val av kultur- och fritidsaktiviteter.
  - 7.5. Missgynnade och diskriminerade kvinnor är medvetna om sina rättigheter och möjligheterna att få sina rättigheter tillgodosedda i stadens verksamheter.
  - 7.6. Flickors och kvinnors särskilda erfarenheter, behov och utsatthet tas om hand i flyktingmottagandet.

Genomförande och uppföljning

Nämndernas ansvarar för att implementera programmet genom ett arbete med *jämställdhetsintegrering*. Detta innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra allt beslutsfattande. All

individbaserad statistik ska insamlas, analyseras och presenteras utifrån kön. Åtgärder och aktiviteter som bidrar till att utveckla verksamheten och till ökad jämställdhet ska tas fram.

I verksamhetsplaner ska nämnderna precisera hur de arbetar med de fokusområden som redovisas i programmet.

Beslutsunderlag ska, där det är relevant, innehålla en *jämställdhetsanalys*.

Det innebär att analysera vilka konsekvenser beslutet kan få för kvinnor respektive män.

Uppföljning av programmet görs i stadens integrerade ledningssystem(ILS)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i staben och behandlats i förvaltningsgrupp 2017-09-14.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har inga synpunkter på de föreslagna fokusområdena för stadens jämställdhetsarbete. De kan utgöra en god vägledning i jämställdhetsarbetet.

I den jämställdhetsanalys som genomförts på kyrkogårdsförvaltningen har fokusområdet 6.5 "Stadsmiljön är trygg" lyfts fram. Kyrkogårdarna och begravningsplatserna upplevs i något högre grad som otrygga miljöer hos kvinnor jämfört med män. I Stockholmsbussens undersökning 2016 upplever 82 % av männen medan endast 73 % av kvinnorna begravningsplatserna som trygga.

Vidare har kyrkogårdsförvaltningen arbetat med att utbilda all personal i HBTQ-frågor och MR. Det arbetet kan relateras till fokusområdet 7. Programmet bör tydliggöras hur det relaterar till stadens personalpolitik. Det kan också vara relevant att redovisa hur det förhåller sig till det arbete som görs i de jämställdhets- och mångfaldsplaner som varje nämnd arbetar med.

Programmet utgör en del av de riktlinjer som tas fram i stadens arbete för mänskliga rättigheter (MR) och som även berörs i *Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022* och *Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022* som nu parallellt är ute på remiss. Sedan tidigare finns andra program inom

MR-området exempelvis *Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning*.

Förvaltningen ser gärna att alla MR (mänskliga rättighets)-frågor vägs samman i ett gemensamt program för staden.

Bilagor

Remissen.